56. MEKTUP

٥٦- ﴿ اَلْمَكْتُوبُ السَّادِسُ وَالْخَمْسُونَ اِلَى مَوْلاَنَا عَبْدِ الْقَادِرِ الْاَنْبَالِيِّ فِى بَيَانِ اَنَّ مُعَامَلَةَ الْعَارِفِ تَبْلُغُ مَرْتَبَةً يَكُونُ حُكْمُ سَيِّئَاتِ الْآخَرِينَ بِالنِّسْبَةِ اِلَيْهِ حَسَنَاتٍ ﴾

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قَالَ اللهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى "**أُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ**" تَبْلُغُ مُعَامَلَةُ الْعَارِفِ بِعِنَايَةِ اللهِ سُبْحَانَهُ وَحُرْمَةِ حَبِيبِهِ عَلَيْهِ الصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ مَرْتَبَةً تَصِيرُ سَيِّئَاتُ الْآخَرِينَ فِى حَقِّهِ حَسَنَاتٍ وَتَكُونُ الصِّفَةُ الرَّذِيلَةُ بِالنِّسْبَةِ اِلَى غَيْرِهِ حَمِيدَةً بِالنِّسْبَةِ اِلَيْهِ مَثَلاً الرِّيَاءُ وَالسُّمْعَةُ مِنَ السَّيِّئَاتِ وَمِنْ رَذَائِلِ الْاَوْصَافِ يَعْرِضُ لَهُمَا فِى حَقِّهِ الْحُسْنُ وَتَأْخُذَانِ حُكْمَ الْحَمْدِ وَالشُّكْرِ فَاِنَّ ذَلِكَ الدَّرْوِيشَ قَدْ سَلَبَ عَنْ نَفْسِهِ جَمِيعَ أَقْسَامِ الْعَظَمَةِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَنَسَبَهَا اِلَى جَنَابِ قُدْسِ الْحَقِّ جَلَّ سُلْطَانُهُ وَاَبْعَدَ عَنْ نَفْسِهِ جَمِيعَ أَنْوَاعِ الْحُسْنِ وَالْجَمَالِ وَالْخَيْرِ وَالْكَمَالِ وَخَصَّصَهَا بِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى لاَ يَجِدُ نَفْسَهُ غَيْرَ شَرٍّ وَنَقْصٍ وَلاَ يَرَى فِى نَفْسِهِ غَيْرَ ذُلٍّ وَافْتِقَارٍ وَانْكِسَارٍ فَاِنْ كَانَ فَرْدٌ مِنْ اَفْرَادِ الْكَمَالِ فَرْضًا مُتَوَجِّهًا فِى الظَّاهِرِ يَجِدُهُ مِرْقَاتًا يَتَرَقَّى مِنْهَا اِلَى فَوْقٍ وَيَصِلُ اِلَى جَنَابٍ يَلِيقُ بِالْعَظَمَةِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَهَكَذَا حَالُ الْحُسْنِ وَالْجَمَالِ وَالْخَيْرِ وَالْكَمَالِ لَيْسَ لَهُ نَصِيبٌ مِنْهَا غَيْرَ اَنْ تَكُونَ هَذِهِ الْاَشْيَاءُ مَرَاقِىَ لِتَرَقِّيهِ وَالْأَمَانَاتُ رَاجِعَةٌ اِلَى أَهْلِ الْأَمَانَاتِ فَفِى صُورَةِ الرِّيَاءِ وَالسُّمْعَةِ لَيْسَ مَقْصُودُهُ الْاِشْتِهَارَ وَالْاِفْتِخَارَ وَالرِّفْعَةَ وَالْعَظَمَةَ بَلْ اِظْهَارَ نِعْمَةِ الْحَقِّ وَاِعْلاَمَ اِحْسَانِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى اِلَيْهِ فَكَانَ الرِّيَاءُ وَالسُّمْعَةُ عَيْنَ حَمْدِ الْحَقِّ وَشُكْرِهِ تَعَالَى وَتَقَدَّسَ وَخَرَجَا مِنَ الرَّذَالَةِ اِلَى الْمَحْمَدَةِ وَعَلَى هَذَا الْقِيَاسِ سَائِرُ الصِّفَاتِ "**أُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللهُ غَفُورًا رَحِيمًا**" وَالسَّلاَمُ.

TÜRKÇE ANLAMI

Mevlana Abdülkadir el-Enbâlî'ye Gönderilmiştir. İrfan sahibinin muamelesi öyle bir mertebeye ulaşır ki, diğerlerinin kötülüklerinin ona göre hasenat olduğunu beyan etmektedir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla…

Allah Teâlâ buyuruyor ki: "*İşte Allah onların kötülüklerini iyiliklere çevirir*" (Furkan. 70).

İrfan sahibinin muamelesi Allah Subhânehu'nun inayeti, Habil Peygamber (sav)'in hürmeti ile öyle bir mertebeye ulaşır ki, başkalarını kötülükleri onun hakkında iyilik olur. Başkasına göre kötü olan bir sıfa ona göre iyi olmuş olur. Mesela riyakarlık ve desinler diye yapmak köt amel ve de çirkin ahlak sayılır. Ancak onun hakkında bu iki şey güzel olu verir, hamd ve şükür makamı yerine geçer. Zira bu mertebeye ermiş ola derviş, azamet ve büyüklenmenin her türlüsünden kendisini sıyırmış v de bütün bunları Cenab-ı Hakk celle ve 'ala'ya nisbet etmiştir. İyilik, gü zellik, hayır ve kemal adına her ne varsa hepsini kendi nefsinden uzal görmüş ve de bunları Allah Subhânehu'ye tahsis etmiştir. O kendind eksiklik ve şerden başka bir şey görmez. Nefsini zillet, ihtiyaç ve de boy nu bükük bir halde hisseder. Binaenaleyh kemal sayılabilecek her hang bir şey farz-ı muhal zahirde ona yönelecek olsa, daha yükseğe çıkmak ululuk ve azamet sahibi Cenab-ı Hakk'a ulaşmak için onu bir merdiven olarak görür. Ona göre iyilik, güzellik, hayır ve kemal de böyledir; kend nefsinin bunlardan bir nasibi yoktur, bunlar ancak onun yükselmesi için merdiven hükmündedir. Bütün emanetler de ehline geri verilecektir. Mesela riyakarlık ve desinler durumunda, bunlardan maksadı meşhur olmak ve de övülmek, yüceltilmek ve de ululanmak değildir. Aksine Hak Teâlâ'nın nimetini izhar etmek, O'nun kendisine olan ihsanını bildirmektir. Binaenaleyh riyakarlık ve desinler olarak görülen şey Hak Teâlâ'ya hamd ve şükür etmenin kendisi olmakta, kınanacak bir davranış olmaktan övülecek bir hale dönüşmektedir. Diğer sıfatlar da böyledir.

Allah Teâlâ buyuruyor ki: "*İşte Allah onların kötülüklerini iyiliklere çevirir, Allah gafurdur, rahimdir*" (Furkan, 70).

Baki selamlar...

56. ≺ اَلْمَكْتُوبُ السَّادِسُ وَالْخَمْسُونَ **Elli altıncı mektup** *(Kime gönderilmiştir?)* اِلَى مَوْلَانَا عَبْدِ الْقَادِرِ الْاَنْبَالِيِّ **Mevlana Abdulkadir Enbâli'ye** *(Ne hakkındadır?)* فِي بَيَانِ **Şunun beyanındadır ki,** اَنَّ مُعَامَلَةَ الْعَارِفِ **Arifin işi** تَبْلُغُ مَرْتَبَةً **Öyle bir mertebeye ulaşır ki,** يَكُونُ حُكْمُ سَيِّئَاتِ الْآخَرِينَ **Başkalarına ait kötülüklerinin hükmü olur** *(Kime nispetle?)* بِالنِّسْبَةِ اَلَيْهِ **Arife nispetle** *(Ne olur?)* حَسَنَاتٍ **İyilikler olur.** ≻

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla قَالَ اللهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى Allah Teâlâ buyurdu ki: أُولَئِكَ İşte onlar يُبَدِّلُ اللهُ Allah çevirir *(Neyi?)* سَيِّئَاتِهِمْ Onların kötülüklerini *(Neye?)* حَسَنَاتٍ İyiliklere تَبْلُغُ مُعَامَلَةُ الْعَارِفِ Arifin işi ulaşır *(Ne ile?)* بِعِنَايَةِ اللهِ سُبْحَانَهُ Allah Teâlâ'nın yardımı وَحُرْمَةِ حَبِيبِهِ Ve habibinin hürmetiyle عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ Ona salat-u

تَصِيرُ سَيِّئَاتُ الْآخَرِينَ selam olsun *(Arifin işi neye ulaşır?)* مَرْتَبَةً Öyle bir mertebeye ki, Başkalarının kötülükleri olur *(Kim hakkında?)* فِى حَقِّهِ Arif hakkında *(Ne olur?)* حَسَنَاتٍ İyilikler olur وَتَكُونُ الصِّفَةُ الرَّذِيلَةُ بِالنِّسْبَةِ إِلَى غَيْرِهِ Ve başkalarına nisbetle rezil olan sıfatlar بِالنِّسْبَةِ إِلَيْهِ حَمِيدَةً Arife nispetle güzel olur مَثَلاً الرِّيَاءُ وَالسُّمْعَةُ Mesela gösteriş ve şöhret *(Nedir?)* مِنَ السَّيِّئَاتِ Kötülüklerdendir وَمِنْ رَذَائِلِ الْأَوْصَافِ Ve rezil sıfatlardandır *(Daha nedir?)* يَعْرِضُ لَهُمَا Gösteriş ve şöhrete arız olur *(Kim hakkında?)* فِى حَقِّهِ Arif hakında *(Ne arız olur?)* الْحُسْنُ Güzellik وَتَأْخُذَانِ Ve ikisi (gösteriş ve şöhret) alırlar *(Neyi alırlar?)* حُكْمَ الْحَمْدِ وَالشُّكْرِ Hamd ve şükür hükmünü فَإِنَّ ذَلِكَ الدَّرْوِيشَ Çünkü şu derviş *(Nedir?)* قَدْ سَلَبَ عَنْ نَفْسِهِ Nefsinden soymuştur *(Neyi?)* جَمِيعَ أَقْسَامِ الْعَظَمَةِ وَالْكِبْرِيَاءِ Azamet ve kibirlenme kısımlarının tamamını وَنَسَبَهَا Ve onları nispet etmiştir *(Kime?)* إِلَى جَنَابِ قُدْسِ الْحَقِّ Hak Teâlâ tarafına جَلَّ سُلْطَانُهُ Onun saltanatı yücedir وَأَبْعَدَ عَنْ نَفْسِهِ Ve nefsinden uzaklaştırmıştır *(Neyi?)* جَمِيعَ أَنْوَاعِ الْحُسْنِ وَالْجَمَالِ İyilik ve güzellik türlerinin tamamını وَالْخَيْرِ وَالْكَمَالِ Hayır ve olgunluk türlerinin hepsini وَخَصَّصَهَا Ve bunları ait kılmıştır *(Kime?)* بِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى Allah Teâlâ'ya لَا يَجِدُ نَفْسَهُ Derviş nefsi için bulmaz *(Ne?)* غَيْرَ شَرٍّ وَنَقْصٍ Şer ve noksanlıktan başka hiçbir şey وَلَا يَرَى فِى نَفْسِهِ Ve nefsinde görmez *(Ne?)* غَيْرَ ذُلٍّ وَافْتِقَارٍ وَانْكِسَارٍ Düşüklük, ihtiyaç ve boyun büküklüğünden başka bir şey فَإِنْ كَانَ فَرْدٌ Bir kimse olursa *(Kimlerden biri?)* مِنْ أَفْرَادِ الْكَمَالِ Kemal sahiplerinden *(Nasıl olursa?)* فَرْضًا Faraza *(Ne olursa?)* مُتَوَجِّهًا فِى الظَّاهِرِ Zahire yönelmiş olursa يَجِدُهُ O kişi zahiri bulur *(Ne olarak)* مِرْقَاتًا Bir merdiven olarak ki, يَتَرَقَّى مِنْهَا Ondan yükseliyor *(Nereye?)* إِلَى فَوْقٍ Daha üste وَيَصِلُ إِلَى جَنَابِ Ve öyle bir zata ulaşır ki, يَلِيقُ بِالْعَظَمَةِ وَالْكِبْرِيَاءِ Ululuk ve azamete layık وَهَكَذَا Aynı şekilde حَالُ الْحُسْنِ وَالْجَمَالِ İyilik ve güzellik hali وَالْخَيْرِ وَالْكَمَالِ Hayır ve olgunluk hali *(Nedir?)* لَيْسَ لَهُ O kişi için yoktur *(Ne yoktur?)* نَصِيبٌ مِنْهَا Bunlardan bir pay *(Neden başka?)* غَيْرَ أَنْ تَكُونَ هَذِهِ الْأَشْيَاءُ Şu dört şeyin olmasından başka *(Ne olması)* مَرَاقِىَ لِتَرَقِّيهِ O kişinin yükselişine merdiven وَالْأَمَانَاتُ Emanetler *(Nedir?)* رَاجِعَةٌ Döner *(Kime döner?)* إِلَى أَهْلِ الْأَمَانَاتِ Emanet ehline (sahibine) فَفِى صُورَةِ الرِّيَاءِ وَالسُّمْعَةِ Dolayısıyla gösteriş ve şöhret durumda لَيْسَ مَقْصُودُهُ Arifin maksadı değildir *(Ne değildir?)* الْاِشْتِهَارَ وَالْافْتِخَارَ Meşhur olma, övünme وَالرِّفْعَةَ وَالْعَظَمَةَ Yükselme ve tazim (değildir) بَلْ اِظْهَارَ نِعْمَةِ الْحَقِّ Bilakis

(maksadı) Allah'ın nimetini açıklamak وَاِعْلاَمَ اِحْسَانِه Ve Allah'ın ihsanını bildirmektir فَكَانَ الرِّيَاءُ وَالسُّمْعَةُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى Allah münezzeh ve yücedir *(Kime ihsanı?)* اِلَيْه O kula فَكَانَ الرِّيَاءُ وَالسُّمْعَةُ Dolayısıyla (arifin) riya ve şöhreti oldu *(Ne oldu)* عَيْنَ حَمْدِ الْحَقِّ وَشُكْرِه Allah'a hamd ve şükrün aynısı تَعَالَى وَتَقَدَّسَ Allah yüce ve mukaddestir وَخَرَجَا Ve ikisi (riya ve şöhret) çıktı *(Nereden)* مِنَ الرَّذَالَةِ Rezil sıfat olmaktan *(Nereye?)* اِلَى الْمَحْمَدَةِ Güzel sıfat olmaya وَعَلَى هَذَا الْقِيَاسِ Bu kıyas üzeredir. *(Ne?)* سَائِرُ الصِّفَاتِ Diğer sıfatlar أُولَئِكَ İşte bunlar يُبَدِّلُ اللهُ Allah çevirir *(Neyi?)* سَيِّئَاتِهِمْ Onların kötülüklerini *(Neye çevirir?)* حَسَنَاتٍ İyiliklere وَكَانَ اللهُ Ve Allah Teâlâ oldu *(Ne?)* غَفُورًا رَحِيمًا Çok bağışlayan, çok merhamet eden وَالسَّلاَمُ Selamlar...